

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

УЧАСНИКІВ ГРОМАДСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ «ЗА ЧЕСНУ ТА ПРОЗОРУ МИТНИЦЮ»

Випуск №47
01 - 31.01.2023

Шановні читачі!

Перед Вами Інформаційний бюлетень, продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, який публікується в рамках проекту Підтримка «Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» за фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network.

Сподіваємось, Вам буде цікаво!

У цьому випуску:

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

- Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (грудень 2022)
- Підприємства Київщини втратили 18% робочого часу через відключення світла - опитування
- Інформаційно-аналітичний вісник «Наш кордон» випуск 2
- Моніторинг сприяння торгівлі № 76
- Найголовніші митні новини від наших партнерів

НОВИНИ МИТНИЦІ

- Змінено порядок декларування товарів, що переміщуються в міжнародних поштових та міжнародних експрес-відправленнях
- Щодо оновленої Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності
- Ввезення та/або переміщення територією України транзитом більшості товарів потребуватиме надання забезпечення сплати митних платежів
- Доповнено перелік товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення транзитом здійснюється без надання забезпечення сплати митних платежів

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (грудень 2022)

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій випустив восьме Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» за грудень 2022 року. Метою проєкту є швидкий збір інформації про поточний стан економіки на рівні підприємства.

Як показали результати опитування, бізнес продовжує відчувати вплив російського ракетного терору, але адаптується до роботи в таких умовах.

Зокрема, перебої з електропостачанням, водою та тепlopостачанням знову другий місяць поспіль є проблемою номер один для бізнесу. Через це більша частина підприємств (86% підприємств) були змушені тимчасово призупинити виробничі процеси в листопаді. У середньому через відімкнення електроенергії підприємства втратили 21% загального обсягу робочого часу за листопад.

Водночас станом на другу половину грудня 2022 року майже три чверті підприємств (74%) повідомили, що встановили незалежні джерела електропостачання. Однак окремі респонденти вказують, що робота на генераторі робить бізнес збитковим або ж звичайні технічні засоби не можуть забезпечити достатньої потужності для великого виробництва (вистачає лише на офіс, а не на цехи).

Серед інших перешкод у грудні 79% бізнесу назвали проблему зростання цін на сировину та матеріали, а 47% опитаних вказали на проблему небезпеки для роботи.

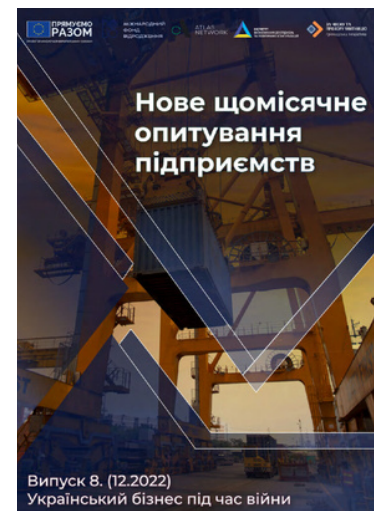
Також результати опитування показали покращення виробничих очікувань в короткостроковій та зниження рівня невизначеності в шести- та тримісячній перспективах. Частка підприємств, на яких планується зростання виробництва, у грудні збільшилась майже вдвічі, із 16,9% до 32,1%. А частка опитаних, що не змогли дати прогноз щодо змін фінансово-економічної ситуації на підприємстві в перспективі на пів року, зменшилась із 43,8% до 42,1%.

Відсоток тих, у кого збільшилась кількість нових замовлень у грудні збільшився майже вдвічі, із 9,3% до 16,8%. Водночас частка опитаних, що повідомили про скорочення кількості нових замовлень у грудні, збільшилась менш істотно, із 23,3% до 26,8%.

Крім того, 16% підприємств сказали, що забезпечені замовленнями на період менше одного місяця, а 42% – на один - два місяці. 22% підприємств мають замовлення на період від 3-х до 5-ти місяців, 12% – на 6 - 11 місяців і 9% – на рік і більше.

Частка опитаних, у яких обсяги експорту скоротились, збільшилась із 23,7% у листопаді до 28,0% у грудні. Водночас збільшилась і частка підприємств, які збільшували обсяги експорту, із 4,0% до 13,7%.

У грудні 2022 року оцінки державної політики з підтримки бізнесу в цілому залишились на рівні листопада. Найчастіше цю політику оцінювали нейтрально: 49% респондентів.

[повний результат дослідження](#)

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Підприємства Київщини втратили 18% робочого часу через відключення світла - опитування

Через відключення електропостачання підприємства Київської області втратили 18% робочого часу.

Такі висновки нашого спеціального звіту, присвяченого Київській області за результатами восьмого Щомісячного опитування керівників підприємств.

Основне з висновків:

Усі підприємства Київської області були змушені тимчасово призупиняти виробничі процеси у листопаді 2022 (86% на рівні країни). Однак під час відключень світла продовжували працювати 18% опитаних, а 4% - не працювали більше половини часу (51-100%).

Однак підприємства регіону активно змінювали графік роботи (54%), встановлювали незалежні джерела енергопостачання (46%) та змінювали виробничі процеси, щоб впоратися з відключеннями (46%).

У грудні серед підприємців Київської області збільшилась частка тих, хто негативно оцінює фінансово-економічну ситуацію (з нуля до 12%) та загальноекономічне середовище (з 15,0% до 26,9%).

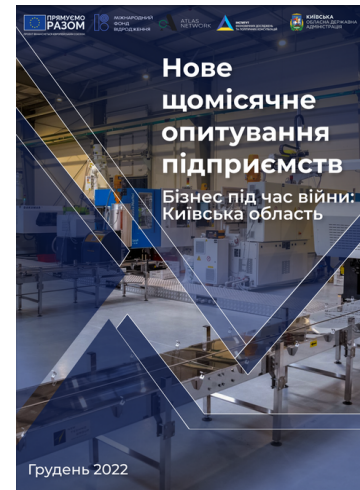
У грудні порівняно до листопада темпи скорочення зайнятості на Київщині істотно прискорились (індекс зменшився з нуля до -0,11) що означає переважання частки тих, хто зменшував кількість працівників (14,3%) над тими, хто їх збільшував (3,6%).

Рівень невизначеності у перспективі 2 роки по області збільшився із 40,9% до 50,0%, тоді як загальноукраїнський показник зменшився із 54,2% до 51,9%. водночас відсоток тих, хто не зміг дати прогноз на майбутні пів року зменшився із 40,9% до 25,0%.

Частка підприємств, які збільшували обсяги виробництва в грудні, зменшилась із 27,3% до 17,9%. Водночас більш ніж вдвічі, із 13,6% до 35,7% зростає частка тих, хто зменшував обсяги виробництва. Частка «оптимістів» щодо перспектив виробництва зменшилась майже вдвічі, із 66,7% до 37,5%. Водночас з нуля до 20,8% зростає частка тих, хто очікує зменшення обсягів виробництва.

Зменшилась частка підприємців області, які нарощували продажі – з 31,8% до 21,4%. Також вдвічі збільшилась частка підприємців, що зменшували обсяги продажів, із 18,2% до 39,3%. Очікують збільшення обсягів продажів лише 37,5% підприємств (було 71,4%) та з нуля до 20,8% збільшилась частка тих, хто очікує на зменшення продажів.

Усім експортерам вдалося в грудні продовжувати зовнішньоекономічну діяльність. 71% опитаних повідомили, що продовжують експорт і не припиняли, а 29% - відновили експорт після припинення (18% по країні). Водночас лише 8,3% експортерів регіону нарощували обсяги експорту, а 25,0% – його скорочували.

[>>> Ознайомитися з дослідженням "Бізнес під час війни: Київська область \(грудень 2022\)](#)

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Інформаційно-аналітичний вісник «Наш кордон»

Громадський моніторинг перетину кордону в умовах воєнного стану

ІЕД спільно з партнерами та учасниками Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» здійснив другий громадський моніторинг перетину кордону в умовах воєнного стану «НАШ КОРДОН» за грудень 2022 року. Мета моніторингу – отримання зворотного зв'язку від громадян та бізнесу щодо задоволеності послугами під час перетину кордону та формування відповідних рекомендацій.

[ЧИТАТИ](#)

Головне з результатів:

Найбільша частка, а саме 22,2% респондентів перетинали кордон у грудні на КПП «Краківець - Корчова». На інші пункти пропуску прийшлося від 13,9% до 5,6%. Найчастіше у грудні респонденти перетинали кордон автобусом (50%) та на авто (36%).

У грудні випадки максимального часу проходження кордону більш тривалі з іноземного боку у порівнянні з аналогічними випадками з українського боку. Зокрема, на перетин держкордону у грудні респонденти витрачали у середньому 42 хв на пункті пропуску в Україні, 60 хв - перед пунктом пропуску в Україні, 47 хв - на пункті пропуску іноземної держави й 75 хв - перед пунктом пропуску іноземної держави.

Загалом середній час очікування на кордоні за останні 4 місяці зменшився. Зокрема, на перетин кордону з двох боків респонденти у середньому витрачали 3 год 42 хв у грудні (у вересні було 4 год 32 хв, у жовтні - 4 год 9 хв, у листопаді - 3 год 51 хв).

Основні проблеми при перетині державного кордону з точки зору пасажирів: наявність черг при перетині кордону - 39%, проблема повільної роботи працівників - 22%, відсутність місць для прийому їжі - 17%.

Щодо умов перебування на кордоні, то лише 34% опитаних зазначили, що на пункті пропуску наявний туалет, який працює, 18% відзначили наявність навісу від сонця/дощу, 12% побачили Duty Free, 7% зазначили про наявність місць для сидіння.

У грудні переважна більшість оформлень товарів здійснювалась на кордоні Україна/ЄС, через що збільшено навантаження на більшість МПП західного кордону. Основні напрямки експорту: країни ЄС, зокрема, Литва, Латвія, Естонія.

Перешкоди, з якими стикались експортери та імпортери під час оформлення товарів:

- Нестача кваліфікованих кадрів на митниці
- Черги на кордоні/значний час очікування на пунктах пропуску
- Почастішали додаткові митні огляди однорідних товарів (повторне зважування вантажу)
- Зловживання при ввезенні гуманітарної допомоги
- Випадки непрозорого визначення митної вартості
- Різне зростання кількості заблокованих податкових накладних (з 2-5% до 70%)
- Втрати при здійсненні валютних операцій внаслідок відмінності офіційного курсу гривні НБУ та в комерційних банках
- Низька якість і швидкість роботи Держпродспоживслужби через її неповноцінну цифровізацію
- Збільшення вартості послуг з перевезення вантажів з боку українських компаній внаслідок відсутності конкуренції й особливостей доставки в один бік/
- Повідомлення про випадки корупції для «пришвидшення» проходження митних процедур

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Моніторинг сприяння торгівлі № 76

Період моніторингу: листопад – грудень 2022 року

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО НАБРАЛИ ЧИННОСТІ

- Звільнено від сплати митних платежів імпорту продукції, необхідної для відновлення енергетичної інфраструктури України
- Уряд фактично заборонив експорт паливної деревини
- Уряд звільнив окремі товари від сплати ПДВ та ввізного мита
- Уряд затвердив оновлений перелік товарів, експорт та імпорту яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік

ПРОЄКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

- Планується розірвати міжурядову угоду про порядок перетину українсько-російського кордону мешканцями прикордонних регіонів
- Пропонується посилити контроль за митною вартістю товарів, що експортуються з України

НОВИНИ

- Європарламент ухвалив угоди ЄС з Україною та Молдовою щодо спрощення транскордонного перевезення вантажів
- У Гостомелі відновив роботу митний склад
- З 1 січня 2023 року набрав чинності новий Митний тариф України

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Найголовніші митні новини від наших партнерів

Результати конкурсу грантів для учасників Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» в умовах російської агресії проти України, які були реалізовані громадськими організаціями у 2022 році.

Партнери нашого проєкту, з різних регіонів України, в рамках реалізації грантів, здійснюють моніторинг задоволеності якістю сервісів, які надаються Держмитслужбою і Держприкордонслужбою й висвітлюють регіональні новини митної сфери.

Докладніше про це:

ГО «СФЕРО»

Асоціація митних брокерів України

ГО «Стратегія майбутнього»

ГО «Агенція міжнародної співпраці»

ГО «Карпатські обрії»

ГО «Разом до громадянського суспільства»

НОВИНИ МИТНИЦІ

Змінено порядок декларування товарів, що переміщуються в міжнародних поштових та міжнародних експрес-відправленнях

18 січня 2023 року набирають чинності пункти 1, 3, 4, 6–8, 10, 11 розділу I Закону України від 25.01.2022 № 1999-IX "Про внесення змін до Митного кодексу України щодо оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових, міжнародних експрес-відправленнях та порядку їх декларування".

Зазначеним законом змінено порядок декларування товарів, що переміщуються в міжнародних поштових та міжнародних експрес-відправленнях.

Новий порядок полягає у:

- поданні тимчасового реєстру з нарахуванням митних платежів, а також сплати цих платежів у строк не більше 30 днів з дати оформлення відповідного тимчасового реєстру;
 - поданні додаткового реєстру з одночасною сплатою митних платежів;
- або
- поданні лише додаткового реєстру (зокрема, якщо товари не підлягають оподаткуванню).

Такі тимчасові та додаткові реєстри МПВ/МЕВ замінюють митні декларації.

Реєстри подає оператор поштового зв'язку чи експрес-перевізник, коли сумарна фактурна вартість:

- товарів підприємств не перевищує еквівалент 150 євро;
- товарів громадян не перевищує 10 000 євро.

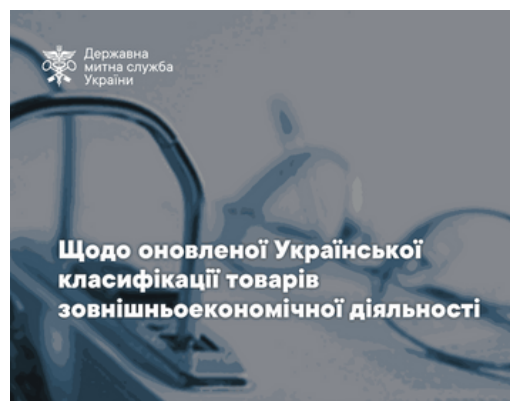
Також нагадаємо, що підвищено ліміт зі 100 до 150 євро для отримання МПВ/МЕВ без оподаткування податком на додану вартість. Тобто громадяни мають сплатити платежі з суми, що перевищує 150 євро: наприклад, якщо вартість товару 180 євро, то платежі сплачуються з суми 30 євро.

[Джерело](#)

Щодо оновленої Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності

1 січня поточного року набрав чинності Закон України від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX "Про Митний тариф України", згідно з яким, зокрема, українська товарна номенклатура приведена у відповідність з сучасною міжнародною.

Так, для полегшення використання оновленої Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, Держмитслужба наказом від 23 листопада 2022 року № 513 затвердила перехідні таблиці від УКТ ЗЕД версії 2017 року до УКТ ЗЕД версії 2022 року. [Джерело](#)

НОВИНИ МИТНИЦІ

Ввезення та/або переміщення територією України транзитом більшості товарів потребуватиме надання забезпечення сплати митних платежів

До уваги підприємств!

З 1 лютого 2023 року втрачають чинність пункти 5 і 6 переліку товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1091, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України транзитом здійснюється без надання митним органам забезпечення сплати митних платежів.

Із зазначеної дати ввезення та/або переміщення територією України транзитом більшості товарів потребуватиме надання митним органам забезпечення сплати митних платежів.

Особа, на яку покладається обов'язок із сплати митних платежів, самостійно обирає один із способів забезпечення сплати митних платежів:

- грошову заставу;
- індивідуальну гарантію;
- загальну гарантію (у разі наявності у підприємства відповідної авторизації);
- звільнення від гарантії (у разі наявності у підприємства відповідної авторизації);
- книжку МДП;
- книжку (карнет) А.Т.А.

Додатково повідомляємо, що гарантія є зобов'язанням гаранта щодо виплати на вимогу митного органу коштів у межах розміру гарантії та в порядку і строки, визначені Митним кодексом України, у разі невиконання особою обов'язку із сплати митних платежів.

Гарантія видається гарантом особі, на яку покладається обов'язок із сплати митних платежів, у формі документа.

Реєстр гарантів розміщений на офіційному веб-сайті Державної митної служби України за посиланням <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri> та на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних - <https://data.gov.ua/dataset/scsu-register-guarantors>.

Ознайомитися із постановою можна за посиланням <https://bit.ly/3JrYpAi>

[Джерело](#)

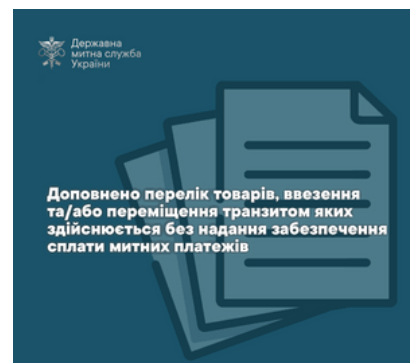
Доповнено перелік товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення транзитом здійснюється без надання забезпечення сплати митних платежів

Постановою від 31 січня 2023 р. № 80 внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. №1091. Зокрема, доповнено перелік окремих товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України транзитом здійснюється без надання митним органам забезпечення сплати митних платежів.

Постанова набирає чинності з дня її опублікування, тобто з 2 лютого 2023 року.

Текст постанови за посиланням <https://bit.ly/3JAFHXu>

[Джерело](#)

Випуск підготовлено
Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій
в рамках проєкту **Підтримка Громадської Ініціативи**
«За чесну та прозору митницю»

КОНТАКТИ ПРОЄКТУ:

сайт: www.tfd.ier.com.ua
e-mail: customs@ier.kyiv.ua
Facebook: www.facebook.com/TFD.IER
Telegram https://t.me/Customs_ier_kiev

**ГО «Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій»**

вул. Рейтарська 8/5-а,
01054 Київ, Україна
тел. + 38 044 278-63-42
факс + 38 044 278-63-36
institute@ier.kiev.ua
www.ier.com.ua

Проєкт «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» виконує
Інститут економічних досліджень та політичних консультацій
за фінансової підтримки
Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network